

Janakkala

MONIKULTTUURISUUSOHJELMA 2023-2024

Sisällys

MONIKULTTUURISUUSOHJELMA 2023-2024	1
Johdanto	4
Monikulttuurisuusohjelman tarkoitus.....	4
Laki kotoutumisen edistämisestä	5
Kotoutuminen ja kotouttaminen	5
Ohjelman rakenne ja seuranta.....	6
1 Maahanmuuttajana Suomessa ja Janakkalassa.....	6
Pakolaiset	8
2 Kotoutumista edistävät palvelut	8
Perustieto kaikille	9
Alkukartoitus.....	9
Kotoutumissuunnitelma	10
Toimeentulo	10
Kotouttaminen monialaisena yhteistyönä	11
Kunta.....	12
Seurakunnat.....	13
Hämeenlinnan seudun työ- ja elinkeinotoimisto (TE-toimisto)	13
Yhteistyö oppilaitosten kanssa	13
Koulutuskuntayhtymä Tavastia ja Tavastia Koulutus Oy	14
Hämeen ammattikorkeakoulu HAMK	15
Kiipulasäätio.....	15
Kolmannen sektorin rooli kotoutumisen tukena.....	15
3 Janakkalan kunnan palvelujen järjestäminen maahanmuuttajille.....	17
Työllisyys- ja kotoutumispalvelut	17
Sosiaali- ja terveystyö.....	17
Neuvola ja kouluterveydenhuolto.....	18
Lapset ja nuoret	18
Perhekeskus.....	18
Varhaiskasvatus.....	18
Perusopetukseen valmistava opetus	19
Perusopetus ja lukiokoulutus	20
Nuorisotyö	21

Vapaa-aika ja kulttuuri.....	21
Työllisyys	22
Asuminen.....	23
Viestintä.....	24
Henkilöstön koulutus – osaamisen kehittäminen	24
4 Etnisten suhteiden edistäminen	24
Yhdenvertaisuussuunnitelma.....	24
5 Ohjelman toteutuksen seuranta.....	25
6 Yhteenveto toimenpide-ehdotuksista/vastuutahot	25
Perusturvapalvelut	25
Lasten ja nuorten kotoutumisen edistäminen.....	26
Koulutus	27
Yhteistyön vahvistaminen paikallisten toimijoiden kanssa	28
Kolmas sektori	28
Henkilöstön koulutus	29
Vapaa-aika ja kulttuuri.....	30
Asuminen.....	31
Yhdenvertaisuutta lisäävät toimenpiteet	31
Viestintä.....	31
Työllisyyden parantaminen.....	32

Johdanto

Janakkalassa arvostetaan osaamista, vastuullisuutta ja yhteistyökykyä. Janakkalan kunnan tavoitteena on edistää kuntalaistensa hyvinvointia sekä avointa ja erilaisuutta hyväksyvää ilmapiiriä.

Kulttuurien kohtaamisessakin tarvitaan vastuullisuutta ja yhteistyökykyä. Tämän monikulttuurisuusohjelman tarkoituksena on osaltaan vahvistaa sitä, että Janakkalassa asuvat ulkomaalaiset ovat kantaväestön kanssa yhdenvertaisessa asemassa kotoutuessaan Janakkalaan.

Kunnassa on aina haasteita taloudellisen tasapainon ylläpitämisessä ja ajankohtaisesti taloudellinen ja inhimillinen epävakaus on maailmanlaajuisia. Maailmassa on suuri pakolaiskriisi: kymmenet miljoonat ihmiset ovat joutuneet pakenemaan kodeistaan sotia ja konflikteja. Eriyisen haasteen suuret turvapaikanhakijamäärät ovat tuoneet myös Suomeen. Turvapaikanhakijoiden määrä Suomessa on 2000-luvulla vaihdellut noin 1 500 ja 6 000 hakijan välillä, vuoden 2015 aikana Suomeen saapui 32 476 turvapaikanhakijaa. Sen jälkeen määrät ovat vähentyneet ja vuonna 2021 Suomessa jätettiin 2545 turvapaikkahakemusta, joista uusia hakemuksia oli 1379.

Kunnan palveluissa on tärkeä huomioida ulkomaalaisiin liittyvät erityiskysymykset, etteivät palvelut jää irrallisiksi muista kunnan palveluista. Taloudellisesti ja hyvin suunnitellut kunnan palvelut edistävät myös maahanmuuttajien hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta ja ehkäisevät syrjäytymistä. Sujuva kotoutuminen vaikuttaa kunnan elinvoimaisuuteen ja työvoiman saamiseen ja onnistuneessa kotoutumisessa suomalaiseen yhteiskuntaan saadaan myös maahanmuuttajien voimavarat käyttöön. Eri kulttuureista tulevien asiakkaiden palvelutarpeisiin vastaaminen edellyttää kunnalta ja muilta toimijoilta erilaisuuden huomioon ottavaa palveluosaamista.

Monikulttuurisuusohjelman tarkoitus

Kunnan on laadittava kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen työn vahvistamiseksi kotouttamisohjelma, joka tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Monikulttuurisuusohjelmassa korostetaan kotoutumisen kahdensuuntaisuutta. Suomalainen yhteiskunta muuttuu yhä monikulttuurisemmaksi: maahanmuuttajat ovat osa yhteiskuntaa ja muokkaavat sitä oman osallistumisensa kautta.

Monikulttuurisuusohjelman laatimisen taustalla olevia lakeja ja asetuksia

- 1 Suomen perustuslaki 11.6.1999/731
- 2 Laki kotoutumisen edistämisestä 30.12.2010/1386
- 3 Laki kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta 17.6.2011/746
- 4 Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014
- 5 Ulkomaalaislaki 30.4.2004/301
- 6 Kotikuntalaki 11.3.1994/201
- 7 Sosiaalihuoltolaki 30.12.2014/1301

Laki kotoutumisen edistämisestä

Laki kotoutumisen edistämisestä ottaa huomioon kaikenikäiset ja eri syistä Suomeen muuttaneet henkilöt. Lain tarkoituksena on tukea ja edistää kotoutumista ja maahanmuuttajan mahdollisuutta osallistua aktiivisesti suomalaisen yhteiskunnan toimintaan. Lisäksi lain tarkoituksena on edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken. Laissa painotetaan kotoutumisen alkuvaiheen ohjausta, perheiden, lasten ja nuorten kotoutumista. Kunnan tehtävä on huolehtia, että kunnan palvelut soveltuvat maahanmuuttajille. Palvelut tulee järjestää ensisijaisesti niin, että yleispalvelut ovat kaikille sopivia. Kotoutumislakia ollaan parhaillaan uudistamassa ja uusi laki on tulossa voimaan 1.1.2025. Uudistuksen tavoitteena on mm. vahvistaa työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttajien kotoutumista ja selkeyttää eri toimijoiden vastuita.

Suomi on sitoutunut maahanmuuttopolitiikassaan erilaisiin kansainvälisiin sopimuksiin. Ihmisoikeuksien toteutuminen on maahanmuuttopolitiikan keskeisiä periaatteita. Ihmisoikeudet koskevat kaikkia.

Kotoutuminen ja kotouttaminen

Laissa kotoutumisella tarkoitetaan maahanmuuttajan ja yhteiskunnan vuorovaikutteista kehitystä, jonka tavoitteena on antaa maahanmuuttajalle yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Samalla tuetaan hänen mahdollisuuksiaan oman kielen ja kulttuurin ylläpitämiseen.

Kotouttamisella tarkoitetaan viranomaisten ja muiden tahojen toimenpiteitä ja palveluita, jotka edistävät maahanmuuttajan kotoutumista.

Ohjelman rakenne ja seuranta

Tämä Janakkalan kunnan monikulttuurisuusohjelma on tiivis yhteenveto Janakkalan kunnan maahanmuuttajien palveluista, yhteistyöstä ja toimenpide-ehdotuksista. Ohjelman lopussa on yhteenveto toimenpide-ehdotuksista kotoutumistyön kehittämiseksi.

Hyvää perustietoa kotoutumisesta on kotoutuminen.fi sivuilla. Hämeenlinnan kaupunki on tehnyt oman kotouttamisohjelman 2021 (Hämeenlinnan kaupungin kotouttamisohjelma 2021-2025), jossa kuvataan kotoutumista ja maahanmuuttajien asioita myös yleisellä tasolla.

Janakkalan kunnan toimialoilla on velvollisuus kehittää ja seurata säännöllisesti omia palveluitaan, että ne soveltuvat myös ulkomaalaisille. Monikulttuurisuusohjelman toimenpide-ehdotuksien toteutumista seurataan myös Koto-yhteistyöryhmässä, johon kuuluu eri toimialojen edustajia sekä tarvittaessa eri yhteistyötahojen edustajia. Koollekutsujana toimii kunnan kotoutumispalveluiden palvelukoordinaattori.

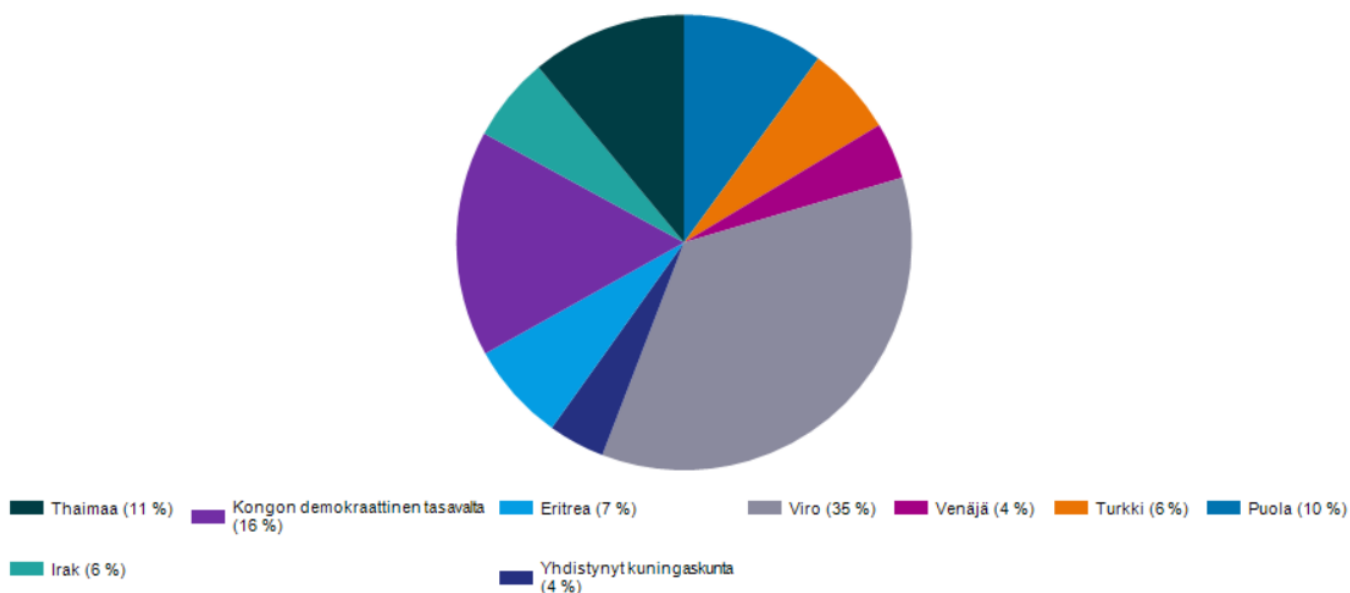
Ohjelman tavoitteet:

- Kuvata maahanmuuton nykytilannetta Janakkalassa ja esittää toimenpide-ehdotuksia palveluiden kehittämiseksi
- Kehittää toimenpiteitä, joiden avulla parannetaan jo alueella asuvien sekä alueelle muuttavien maahanmuuttajien kotoutumista ja työllistymistä
- Parantaa etnisiä suhteita ja lisätä suvaitsevaisuutta

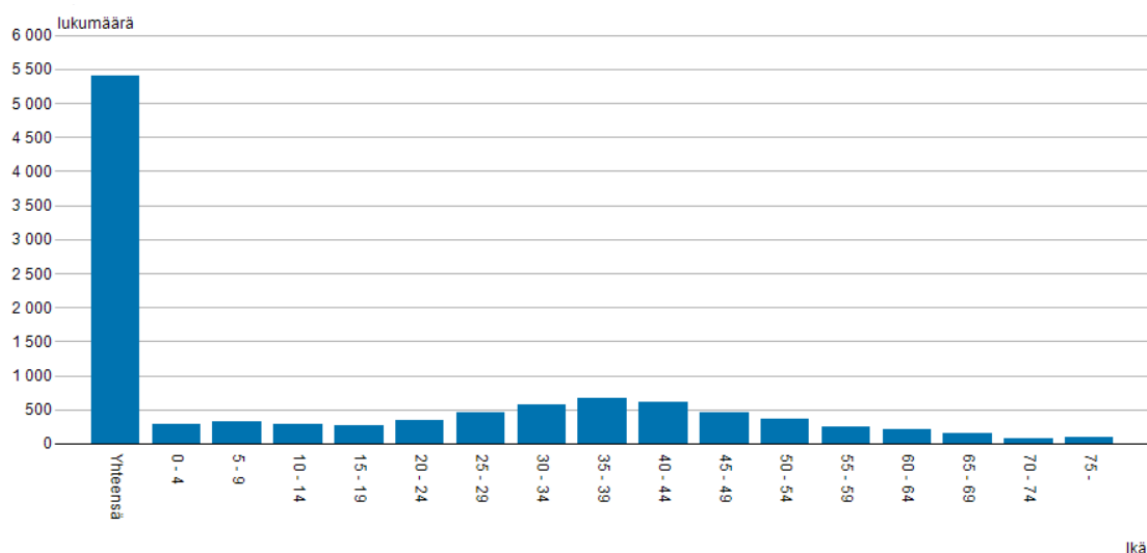
1 Maahanmuuttajana Suomessa ja Janakkalassa

Maahanmuuttaja on yleiskäsite, jota käytetään kuvaamaan kaikkia pysyvässä asumistarkoituksessa Suomeen muuttaneita ulkomaalaisia. Suomessa asuu tällä hetkellä noin 190 eri kansalaisuutta. Janakkalan kunnassa asui vuoden

2021 lopulla 392 ulkomaan kansalaista (2,4% Janakkalan väkiluvusta) ja 537 vieraskielistä (3,3% janakkalaisista). Janakkalaan on muutettu eniten Virossa, Kongosta, Thaimaasta ja Puolasta. Lisäksi Janakkalassa asuu tällä hetkellä n. 70 ukrainalaista, jotka eivät vielä näy väestötilastoissa.

Kuva 1. Yleisimmät kansalaisuudet Janakkalassa 31.12.2021 (Lähde: Tilastokeskus/StatFin)

Kuva 2. Ulkomaalaisen väestön ikärakenne Kanta-Hämeessä 31.12.2021 (Lähde: Tilastokeskus/StatFin)

Pakolaiset

Janakkalassa on tällä hetkellä noin 100 pakolaistaustaista henkilöä. Janakkalan kunta on päivittänyt vuonna 2022 Hämeen ELY-keskuksen kanssa sopimuksen pakolaisten vastaanotosta kuntaan ja kunnan vuosittainen pakolaiskiintiö on 10–15 henkilöä. Tähän henkilömäärään sisältyy kuntaan muuttavat turvapaikan saaneet. Janakkalan kunnan työllisyys- ja kotoutumispalvelut vastaavat kotoutumisen alkuvaiheesta yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Kotoutumispalveluiden piirissä asiakkaat ovat 4-5 vuotta.

Vuodesta 2001 lähtien Suomeen otettavien kiintiöpakolaisten määrä on ollut 750 henkilöä vuodessa. Vuonna 2020 se nostettiin 850 henkilöön ja vuonna 2021 1050 henkilöön. Kiintiö täyttyi täysimääräisenä.

Ihmiselle annetaan turvapaikka, jos hänellä on perusteltu syy pelätä kotimaassaan väinoä hakijan alkuperän, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskuntaryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen takia. Ulkomaalaislaissa on samat edellytykset turvapaikan antamiselle kuin Geneven pakolaissopimuksessa, johon Suomi on sitoutunut. Pakolaisaseman saa ulkomaalainen, joka on saanut turvapaikan Suomessa, pakolaiskiintiössä Suomeen otettu ulkomaalainen ja pakolaisen perheenjäsen, joka on saanut perhesiteen perusteella oleskeluluvan ja joka katsotaan pakolaiseksi.

2 Kotoutumista edistävät palvelut

"Maahanmuuttaja voi tarvita enemmän, vähemmän tai erilaisia palveluja kuin keskivertosuomalainen – aivan samalla tavoin kuin muutkin keskiverrosta poikkeavat asiakkaat. Tasa-arvoa ei ole se, että kaikki saavat kaikkea tasapuolisesti, vaan se, että kaikki saavat tarvitsemaansa tasapuolisesti."
(Peltola Ulla, Metso Laura 2008)

Maahanmuuttajan kotoutumisen alkuvaiheen palveluja ovat, neuvonta ja ohjaus, perustiedon saaminen Suomesta ja kotikunnasta (monikielinen yhteiskuntaorientaatio), alkukartoitus/palvelutarpeen arviointi, kotoutumissuunnitelma ja kotoutumiskoulutus.

Kuva 3. Yksilölliset kotoutumista edistävät viranomaispalvelut

Perustieto kaikille

Kunnan, TE-toimiston ja muiden viranomaisten on annettava maahanmuuttajalle opastusta, ohjausta ja neuvontaa kotoutumista edistävistä palveluista, toimenpiteistä ja työelämästä.

Jokainen maahan muuttava tarvitsee vähintäänkin informaatiota ja opastusta suomalaisen yhteiskunnan rakenteista, maahan muuttavan oikeuksista ja velvollisuuksista, palvelujärjestelmästä sekä mahdollisuuksista opiskella suomen/ruotsin kieltä. Kaikki Suomeen muuttavat henkilöt saavat perustietoa yhteiskunnasta ja ohjausta palveluista saadessaan oleskeluluvan tai rekisteröidessään oleskeluoikeutensa.

Tutustu lisää: <http://lifeinfinland.fi>

Alkukartoitus

Oleskeluluvan saaneilla Suomeen muuttaneilla ulkomaalaisilla on oikeus alkukartoitukseen, jossa arvioidaan alustavasti maahanmuuttajan työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden tarve.

Uudistettavan kotoutumislain periaatteena on varmistaa maahanmuuttaja-asiakkaalle monialaista laadukasta palvelua ilman syrjintää, missä asiakkaan ohjaus ja neuvonta sekä palvelutarpeen arviointi ovat keskeisessä roolissa. Jos maahanmuuttajan katsotaan akuutisti tarvitsevan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita, velvoittaa kotoutumislaki tekemään asiakkaalle alkukartoituksen ja kotoutumissuunnitelman yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

Työttömille maahanmuuttajille alkukartoituksen tekee TE-palvelut ja säännöllistä toimeentulotukea saaville kunnan kotoutumispalvelut. Valtio maksaa kunnalle korvauksen alkukartoituksen tekemisestä. Janakkalassa pakolaisille alkukartoituksen/palvelutarpeen arvioinnin tekee kunnan työllisyys- ja kotoutumispalvelut yhteistyössä Kanta-Hämeen hyvinvointialueen kanssa.

Kotoutumissuunnitelma

Kotoutumissuunnitelma tehdään yhdessä kunnan viranomaisen tai te-palveluiden kanssa. Suunnitelma perustuu alkukartoituksessa tehtyyn arvioon maahan muuttaneen palvelutarpeesta ja niistä toimenpiteistä, joilla hänen kotoutumistaan voidaan edistää. Kotoutumissuunnitelmassa voidaan sopia mm. osallistumisesta kotoutumiskoulutukseen, kieli- tai muuhun koulutukseen sekä työelämävalmiuksia tai muuta osallisuutta parantaviin palveluihin. Maahanmuuttaneella on velvollisuus noudattaa kotoutumissuunnitelmaansa. Hänen pitää osallistua säännöllisesti suunnitelmaan sisältyvään opetukseen sekä muihin suunnitelmassa sovittuihin palveluihin.

Toimeentulo

Kansaneläkelaitos (Kela) vastaa sosiaaliturvan piiriin kuuluvien suomalaisten ja ulkomaalaisten henkilöiden etuuksista. Vakinaisesti Suomessa asuvat maahanmuuttajat ovat pääsääntöisesti oikeutettuja sosiaaliturvaan.

Maahanmuuttajalla on oikeus saada Kelan maksamaa työmarkkinatukea kotoutumissuunnitelman keston ajalta. Kotoutumissuunnitelman enimmäisaika on 3 vuotta, mutta sitä voidaan pidentää enintään 2 vuotta, jos maahanmuuttaja tarvitsee kotoutuakseen erityistoimenpiteitä (esimerkiksi luku- ja kirjoitustaidottomat).

Työmarkkinatuen saamisen edellytyksenä on kotoutumissuunnitelman tekeminen ja suunnitelman noudattaminen.

<https://www.kela.fi>

Kotouttaminen monialaisena yhteistyönä

Maahanmuuttajan kotoutumisesta vastaavat useat tahot. Kansallisella tasolla kotoutumisen kehittämisestä vastaavat: työ- ja elinkeinoministeriö, sisäministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö sekä sosiaali- ja terveysministeriö. Maahanmuuttovirasto (Migri) on sisäministeriön alainen virasto, joka käsittelee ja ratkaisee maahantulon, maassa oleskeluun, pakolaisuuteen sekä Suomen kansalaisuuteen liittyviä asioita. Kotouttaminen kuuluu työ- ja elinkeinoministeriön alaisuuteen.

Kanta-Hämeessä Hämeen elinkeino-, liikenne – ja ympäristökeskus (ELY-keskus) vastaa kotoutumisen alueellisesta ohjauksesta, seurannasta ja yhteensovittamisesta sekä yhteistyöstä eri toimijoiden kanssa. ELY-keskusten tehtävänä maahanmuuttajien kotouttamisessa on kotouttamislain toimeenpano ja toteutumisen seuranta alueellisesti sekä kotouttamistoimenpiteiden alueellinen yhteensovittaminen valtakunnallisten linjausten mukaisesti.

Kotoutumislain mukaan paikallisten viranomaisten on kehitettävä kotouttamista monialaisena yhteistyönä. Käytännön yhteistyötä maahanmuuttajan kanssa tekevät kunnan viranomaiset, hyvinvointialue, työ- ja elinkeinotoimistot (TE-toimisto), kolmas sektori, seurakunnat, oppilaitokset sekä poliisiviranomaiset.

(32)

Kuva 4. Alkuvaiheen viranomaispalvelut muutettaessa Suomeen ja Janakkalaan

Kunta

Kotoutumislain mukaan kunnalla on yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien kotouttamisen suunnittelusta, kehittämisestä ja seurannasta paikallistasolla. Kunta on vastuussa peruspalvelujen järjestämisestä kaikille kuntalaisille, lukuun ottamatta sosiaali- ja terveystalvet, joiden järjestämisestä vastaa hyvinvointialue. Jotta maahanmuuttaja voi käyttää peruspalveluja, hän tarvitsee tulkkausta, ohjausta ja neuvontaa ja kielen opetusta sekä muuta yhteiskunnan toimintaan osallistumisen tukea. Erityisesti kunnan velvoite on tukea niiden maahanmuuttajien kotoutumista, jotka eivät ole työmarkkinoiden käytettävissä.

Seurakunnat

Janakkalan evankelisluterilaisella ja Helluntaiseurakunnalla ei ole erityisesti maahanmuuttajille suunnattua toimintaa vaan kaikki ovat tervetulleita seurakunnan toimintaan mukaan. Hämeenlinnassa toimivat Adventtiseurakunta, Vapaakirkko ja Saalem.

Kohdennetaan tiedottamista Janakkalan seurakunnan palveluista maahanmuuttajanuorille ja tuetaan erityisesti maahanmuuttajavarhaisnuorten osallistumista seurakunnan kerhoihin.

Hämeenlinnan seudun työ- ja elinkeinotoimisto (TE-toimisto)

Päävastuu työttömyyden hoidossa on työ- ja elinkeinotoimistoilla, joiden tehtävä on työn välittäminen ja työllistymistä edistävien palveluiden tuottaminen ja tarjoaminen. Janakkalan maahanmuuttajataustaiset työttömät työnhakijat ovat Hämeenlinnan seudun kuntakokeilun asiakkaita.

<https://toimistot.te-palvelut.fi/web/guest/hame>

<https://www.hameenlinna.fi/tyo-ja-elinkeino/tyollisyyspalvelut/tyollisyyden-kuntakokeilu/>

Yhteistyö oppilaitosten kanssa

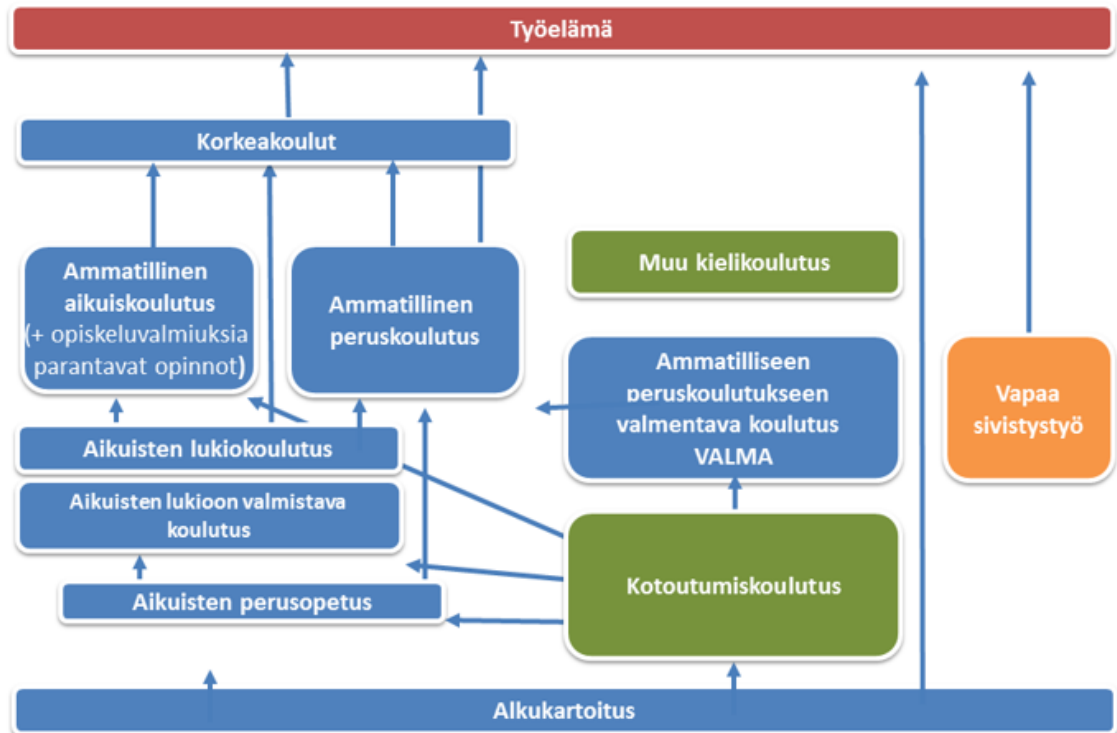
Kotoutumis- ja aikuiskoulutus

Kotoutumislain piiriin kuuluville aikuisille maahanmuuttajille järjestetään kotoutumiskoulutusta. Koulutus kestää yleensä noin vuoden ja koostuu useasta kurssista/moduulista. Kotoutumiskoulutus sisältää kieliopintoja ja yhteiskunnallista opetusta, ja se tulee järjestää Opetushallituksen opetussuunnitelmien perusteiden mukaisesti. Ajankohtaisesti TE-palvelut kilpailuttaa ja ostaa kotoutumiskoulutusta alueen koulutuspalveluiden tuottajilta. Alueella koulusta tarjoavat muun muassa Vanaja Koulutus oy.

Ammatillinen koulutus on muutoksessa ja oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetus uudistui 2018 vuoden alussa. Vuoden 2018 alusta maahanmuuttajien on ollut mahdollista hakeutua aikuisten maahanmuuttajien perusopetukseen. Ammatillisen koulutuksen muutoksessa painotetaan opiskelun joustavuutta, opiskelija- ja työelämälähtöisyyttä.

Ammatillisina kouluttajina Kanta-Hämeen alueella toimivat Koulutuskuntayhtymä Tavastia, HAMK ja Kiipulan ammattiopisto.

Aikuisten maahanmuuttajien koulutuspolku

Kuva 5. Aikuisten maahanmuuttajien koulutuspolku

Koulutuskuntayhtymä Tavastia ja Tavastia Koulutus Oy

Ammattiopisto Tavastia järjestää tutkintotavoitteista ammatillista koulutusta ammatillisena peruskoulutuksena ja näyttötutkintoina. Syksyllä 2023 ammattiopisto järjestää aikuisten maahanmuuttajien perusopetusta. Opetus on tarkoitettu yli 17-vuotiaille, jotka eivät ole enää oppivelvollisia ja joiden tavoite on suorittaa suomalainen peruskoulu päästäkseen jatko-opintoihin tai työelämään.

Tavastia Koulutus Oy järjestää kotoutumiskoulutusta. Opiskelussa painottuvat kommunikatiiviset taidot puhuminen ja kirjoittaminen.

www.kktavastia.fi

Hämeen ammattikorkeakoulu HAMK

Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden osuus ammatillisessa ja siihen valmentavassa koulutuksessa tulee lisääntymään Suomessa. Ammatillisen ja siihen valmentavan koulutuksen opettajien on kyettävä ohjauksella sujuvoittamaan maahanmuuttaja opiskelijaa siirtymiä tutkintokoulutukseen ja työelämään. Opettajat tarvitsevat tässä asiassa lisäosaamista.

HAMK ollut mukana suunnittelemassa ja järjestämässä ammatillisten opettajakorkeakoulujen kanssa maahanmuuttajien opetus- ja ohjaushenkilöille tarkoitettua hankkeita ja täydennyskoulutusta, joka kehittää opetus- ja ohjaushenkilöstön osaamista maahanmuuttajataustaisen opiskelijan koulutuspolun nivelvaiheissa ja opiskelupolun haastavissa tilanteissa.

www.hamk.fi

Kiipulasäätö

Kiipula on ammatillisen erityisopetuksen ja kuntoutuksen osaamiskeskus ja palvelujen tuottaja. Toiminnan tavoitteena on vahvistaa asiakkaan työelämävalmiuksia ja kehittää työelämäkäytäntöjä kohti esteetöntä ja suvaitsevaa yhteiskuntaa. Perustutkinnot toteutetaan ammatillisena erityisopetuksena.

www.kiipula.fi

Kolmannen sektorin rooli kotoutumisen tukena

Kolmanteen sektoriin kuuluu järjestöjä, yhdistyksiä, kerhoja ja säätiöitäkin. Kolmannen sektorin edustajat toimivat niin valtakunnallisella kuin paikallisellakin tasolla. Kolmannen sektorin toiminta on lähtökohdiltaan paikallista ja yleensä käytännönläheistä, ja järjestöillä on erilaista kotouttamista edistävää toimintaa esim. hankkeita. Janakkalan kunta kutsuu säännöllisesti alueen järjestöjä ja yhdistyksiä yhteen, jossa on mahdollisuus tutustua toisiin ja vahvistaa yhteistyötä.

Suomen Punainen Risti

Suomen Punainen Risti organisoii ja ohjaa ystävätoimintaa, erilaisia kerhoja, leirit toimintaa ja asumisapua. Toimintaa suunnitellaan myös paikallisen tarpeen mukaan. SPR:n maahanmuutto- ohjelman tavoitteena on integroida monikulttuurinen työ osaksi SPR:n perustoimintaa. SPR:llä on Janakkalassa paikallisosasto. Janakkalan osasto toivoo monikulttuurisen työn koulutusta

vapaaehtoisille ja myös taloudellista tukea monikulttuuriseen toimintaan. Tavoitteena on kaikinensa saada myös nuorempaa väkeä toimintaan mukaan.

www.punainenristi.fi

Mannerheimin lastensuojeluliitto MLL

MLL on kaikille avoin kansalaisjärjestö, joka edistää lapsen ja lapsiperheen hyvinvointia, lisää lapsuuden arvostusta ja näkyvyyttä yhteiskunnassa sekä tuo lapsen näkökulmaa päätöksentekoon. MLL:n paikallisyhdistykset tarjoavat kaikenikäisille mahdollisuuden osallistua toimintaan yhdessä lasten, nuorten ja lapsiperheiden kanssa.

www.mll.fi

Martat

Marttajärjestö edistää kotien ja perheiden hyvinvointia niin Suomessa kuin kansainvälisestikin. Martat tarjoavat maahanmuuttajille kurseja esim. arjen taidoissa ja ruoanlaitossa. Kurseilla toiminta on käytännönläheistä ja kehittää myös maahanmuuttajan kielitaitoa.

www.martat.fi/etela-hame/

Etelä-Hämeen Marttojen kanssa on tehty yhteistyötä käytännönläheisillä ruokaan ja arjen taitoihin keskittyvillä ”Arki sujuvaksi” -kurseilla.

Hämeen Setlementti

Hämeen Setlementti on monialajärjestö, joka kehittää ja toteuttaa erilaisia toiminta- ja tukipalveluita arjen tueksi erilaisissa elämäntilanteissa olevien ihmisten hyvinvoinnin, osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamiseksi. Järjestön toiminnassa yhdistyy ammatillinen osaaminen sekä osallistujien oma kokemustieto ja vertaistuki sekä vahva vapaaehtoistoiminta.

www.hameensetlementti.fi

Tuetaan erityisesti maahanmuuttajien työllistymistä Työpolku-hankkeen kautta.

www.hameensetlementti.fi/toiminta/tyopolku/

3 Janakkalan kunnan palvelujen järjestäminen maahanmuuttajille

Työllisyys- ja kotoutumispalvelut

Työllisyys- ja kotoutumispalvelut tarjoaa asiakkailleen ohjausta ja tukea kotoutumiseen yhteistyössä muiden viranomaisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Pakolaisena maahan saapuneiden kanssa työskentely pitää sisällään käytännön lähiohjauksen kotona, tuen lähiympäristössä asioimisessa ja toimimisessa sekä yhdessä asiointin viranomaisverkostossa. Kotoutumispalveluissa asiakkaat ovat 4-5 vuotta.

Kotoutumispalvelut ohjaavat asiakasta kohti itsenäistä toimijuutta yhteiskunnassa. Pakolaisten ja muiden maahanmuuttajien kokonaisvaltainen kohtaaminen ja luottamuksellinen asiakassuhde mahdollistavat oikea-aikaisen tuen. Etenkin kiintiöpakolaisten kotoutumisen alkuvaiheessa kotouttamispalveluilla on vahva rooli. Kielitaidon kehittyessä ja toimintavalmiuksien lisääntyessä tuen tarpeen määrä vähenee.

Kotoutumispalveluiden asiakkaat ovat tällä hetkellä pääasiassa kiintiöpakolaisia. Janakkalan kunta tarjoaa kuntapaikkaa myös vastaanottokeskuksissa asuville oleskeluluvan saaneille turvapaikanhakijoille sekä hätätapauksina Suomeen valituille pakolaisille. Uusien pakolaisasiakkaiden yhteismäärä on 10-15 henkilöä vuodessa. Kotoutumispalvelut palvelee myös itsenäisesti kuntaan muuttavia ulkomaalaisia. Työllisyys- ja kotoutumispalveluissa toimii kotouttamistyössä kaksi palveluohjaajaa sekä palvelukoordinaattori.

Sosiaali- ja terveystyöpalvelut

Sosiaali- ja terveystyöpalvelut kotoutuja-asiakkaille tuottaa Kanta-Hämeen hyvinvointialue Oma Häme.

<https://omahame.fi/>

Alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma tehdään tarvittaessa monialaisesti yhdessä kunnan ja hyvinvointialueen toimijoiden kanssa.

Neuvola ja kouluterveydenhuolto

Neuvolassa ja kouluterveydenhuollossa maahanmuuttajat ovat jo näkyvä ryhmä ja maahanmuuttajalasten varhaisten syrjäytymisoireiden tunnistajana neuvola on avainasemassa. Neuvola- ja kouluterveydenhuoltopalveluiden järjestämisestä vastaa Kanta-Hämeen hyvinvointialue.

Lapset ja nuoret

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen merkitys lapsen myöhemmälle koulumenestykselle ja ylipäänsä kotoutumiselle on keskeinen. Lasten ja nuorten kotoutumisen kannalta olennaista on koulutuksen jatkumon takaaminen aina esiopetuksesta eteenpäin.

Perhekeskus

Perhekeskus on osa janakkalalaista monikulttuurista perhe-elämää. Perhekeskuksessa verkostoidutaan ja yhteensovitetään eri toimijoiden työtä sekä toteutetaan mm. järjestöjen kanssa toimintaa, joka edistää perheiden kotoutumista sekä maahanmuuttajaperheiden ja kantaväestöön kuuluvien perheiden yhteiselämää.

Varhaiskasvatus

Janakkalassa maahanmuuttajalapset osallistuvat varhaiskasvatukseen päiväkodeissa tai perhepäivähoidossa. Varhaiskasvatus edistää suomalaisen yhteiskunnan demokraattisia arvoja, kuten yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja moninaisuutta. Lapsilla tulee olla mahdollisuus kehittää taitojaan ja tehdä valintoja esimerkiksi sukupuolesta, syntyperästä, kulttuuritaustasta tai muista henkilöön liittyvistä syistä riippumatta. Ryhmissä lisätään mahdollisuuksien mukaan henkilökuntaa lapsen tuen tarpeen mukaan. Konsultoivan varhaiskasvatuksen erityisopettajan asiantuntijuus on käytettävissä. Lapsille laaditaan suomi toisena kielenä (S2) oppimissuunnitelma osana lapsen

varhaiskasvatussuunnitelmaa. Yhteistyössä huoltajien kanssa käytetään apuna tulkkauspalvelua. Varhaiskasvatuksessa on S2-yhdyshenkilöverkosto, jossa kehitetään monikulttuurisuuskasvatusta. Käytössä on Janakkalan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen S2- opas.

Perusopetukseen valmistava opetus

Oppivelvollisuus- ja esiopetusikäisille maahanmuuttajalapsille annetaan perusopetukseen valmistavaa opetusta. Perusopetukseen valmistava opetus on tarkoitettu jokaiselle maahanmuuttajataustaiselle oppilaalle, jonka suomen kielen taito ei vielä ole riittävän hyvä perusopetuksen ryhmässä opiskelemiseen.

Janakkalassa maahanmuuttotaustaisille oppilaille on Turengin koulussa perusopetukseen valmistavan opetuksen opetusryhmä. Valmistavaan opetusryhmään ohjataan työllisyys- ja kotoutumispalveluiden sekä koulujen ja koulutoimiston kautta. Jokaiselle valmistavaan opetukseen osallistuvalla oppilaalla laaditaan oma opinto-ohjelma. Valmistavan opetuksen tavoitteena on edistää oppilaan suomen kielen taitoa ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan sekä antaa tarvittavia valmiuksia perusopetukseen siirtymistä varten. Valmistavaa opetusta annetaan enintään

(32)

vuoden ajan. Kun oppilaan kielitaito on riittävä, hän voi siirtyä perusopetukseen ikäänsä ja taitojaan vastaavalle luokalle.

Turengin koulussa tarjotaan maksullista iltapäivätoimintaa ja toimintaan varataan mahdollisuuksien mukaan etukäteen paikat uusille pakolaisille silloin, kun perheen aikuiset osallistuvat kotouttamistoiimiin.

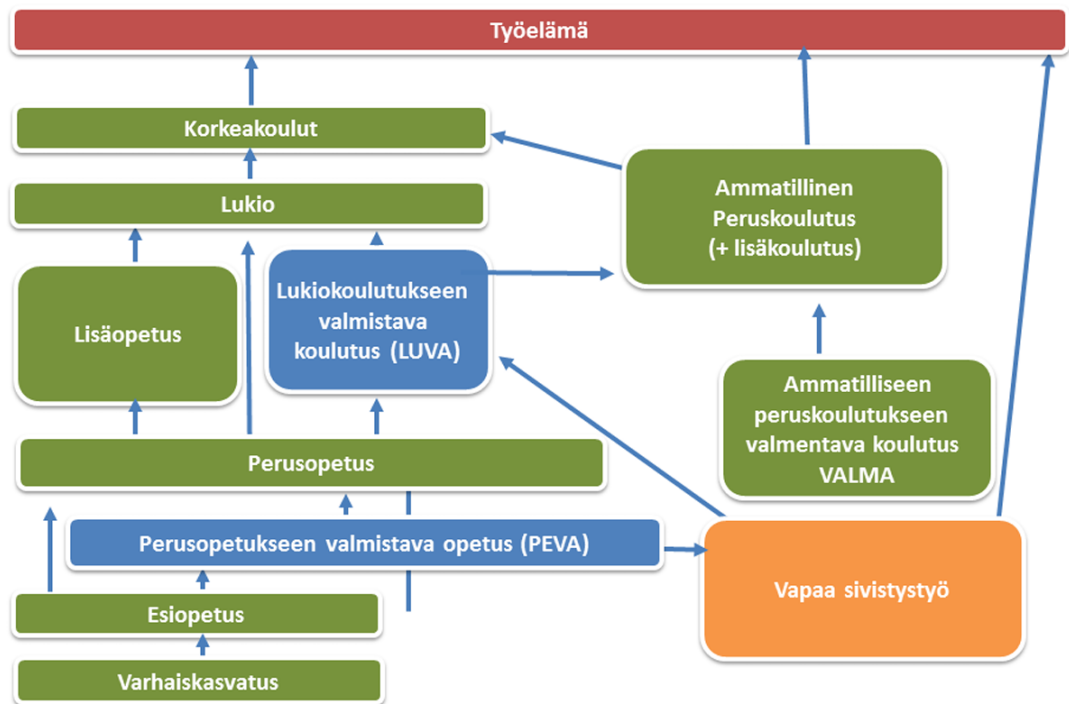
Perusopetus ja lukiokoulutus

Maahanmuuttajaoppilaat sijoitetaan perusopetukseen tai lukioon ikäänsä sekä tietojaan ja taitojaan vastaavalle luokalle. Koulut järjestävät tarpeen mukaan maahanmuuttajaoppilaille tukiopetusta eri oppiaineissa.

Perusopetuksen yhteydessä annetaan suomi toisena kielenä (S2) opetusta. Kunnilla ei ole tällä hetkellä lakisääteistä velvollisuutta eikä riittävästi resursseja opetuksen järjestämiseen, järjestelyissä on kuntakohtaista erilaisuutta ja siitä johtuvaa epätasa-arvoa.

Suomi toisena kielenä (S2) on perusopetuksessa yksi oppiaineen äidinkieli ja kirjallisuus oppimääristä. Sitä opetetaan oppilaille, joiden äidinkieli ei ole suomi, ruotsi tai saame, joko kokonaan tai osittain äidinkielen ja kirjallisuuden suomi äidinkielenä -oppimäärän sijaan.

Lasten ja nuorten maahanmuuttajien koulutuspolku

Kuva 6. Lasten ja nuorten maahanmuuttajien koulutuspolku

Nuorisotyö

Janakkalassa ei ole erityisesti maahanmuuttajataustaisille nuorille suunnattuja vapaa-ajan palveluita: kaikki nuoret ovat tervetulleita nuorille suunnattuun toimintaan. Nuorisotoimessa on resursseja suunnitella ja toteuttaa maahanmuuttajataustaisille nuorille suunnattua ryhmätoimintaa.

Järjestetään maahanmuuttaja nuorille suunnattuja työpajoja ja teemailtoja.

Vapaa-aika ja kulttuuri

Janakkalassa on monipuoliset liikuntamahdollisuudet niin sisällä, kuin ulkonakin. Turengin liikuntahallin ja Tervakosken Delfort Areenan kuntosaleille kotoutumisajalla olevat asiakkaat saavat ostaa sopimushintaisen salikortin, samoin Tervakosken uimahalliin. Ulkoliikuntapaikkoja löytyy monipuolisesti

ympäri kuntaa. Janakkalan kunta haluaa innostaa kuntalaisia liikkumaan ja tarjoaa sen tueksi liikuntaneuvontaa ja QR-koodien avulla luettavia vinkkivideoita.

Liikunnan tavoin myös kulttuuripalvelujen toimintaan osallistuminen toimii yhtenä kotoutumisen ulottuvuutena; taide- ja kulttuuritoiminta kartuttaa sosiaalista pääomaa tarjoamalla tietoa, kokemuksia ja uusia näkökulmia sekä mahdollisuuksia yhteisöllisiin kokemuksiin. Kunnassa järjestettävät lukuisat kulttuuritapahtumat toimivat luontevina kohtaamispaikkoina, joissa tarjoutuu mahdollisuus vapaamuotoiseen vuoropuheluun erilaisten yleisöryhmien kesken, sekä maahanmuuttajien oman kulttuuritradition avaamiseen valtaväestölle. Kunnan museot tarjoavat kontaktipintoja paikallisuuteen ja historiaan. Laurinmäen luonto- ja kulttuurialueella on myös englanninkieliset opasteet, verkkosivut sekä mahdollisuus englanninkieliseen opastukseen etukäteen sovittaessa. Kotoutumiskoulutuksen ja maahanmuuttajanuorten ryhmät voivat varata maksuttoman tutustumisen (ilman kuljetuksia) Laurinmäen museoalueeseen.

Kulttuuripalvelut on tehnyt Janakkalan kulttuurikasvatussuunnitelman, Kulttuuripolun, joka kattaa esiopetuksen ja peruskoululaiset sekä varhaiskasvatuksen. Kulttuuripolussa tutustutaan laajasti eri taiteenaloihin. Kulttuuripolun kansainvälisyysmateriaalin avulla toteutetaan lapsen ikä- ja kehitystasoa vastaavaa kansainvälisyyskasvatusta. Vapaan sivistystyön (Vanajaveden Opisto) kulttuurin ja taiteen kurssitarjontaa ohjataan tarpeen mukaan vastaamaan entistä paremmin vähemmistöjen tarpeisiin.

Tarjotaan entistä parempia mahdollisuuksia maahanmuuttajien oman kulttuuritradition avaamiseen valtaväestölle, kuten avoimia esiintymistilaisuuksia.

Työllisyys

Kunnille on eri laeissa määritelty yleisiä toimenpiteitä, joilla työllisyyttä pyritään parantamaan. Näitä ovat muun muassa perustuslain työllisyysedistämisvelvoite ja kuntalain mukainen hyvinvoinnin edistämisvaatimus.

Te-toimistossa maahanmuuttajille on mahdollista tehdä kotoutumissuunnitelma, jossa sovitaan kotoutumista ja työllisyyttä edistämistä toimenpiteistä, kuten kieliopinnoista.

(32)

Kunnan työllistämispalveluissa tarjotaan palveluita pitkäaikaistyöttömille maahanmuuttajille samoin kuin pitkäaikaistyöttömille kantasuomalaisille.

Vuoden 2021 alusta lähtien Janakkala on ollut mukana seudullisesti toteutettavassa työllisyyden kuntakokeilussa, jonka tavoitteena on nykyistä paremmin yhteensovittaa työllisyys-, sosiaali, terveys- ja osaamispalveluita. Kokeilulla toivotaan olevan positiivisia vaikutuksia työttömien työnhakijoiden palveluprosesseihin ja vahvistettavan sekä henkilökohtaista palvelua, että oikeisiin palveluihin ohjautumista.

Janakkalan kunnan vastuulle siirtyi työllisyyden kuntakokeilun myötä iso osa TE-toimiston asiakkuuksista. Kohderyhmään kuuluu kaikki työttömät, työllistettynä olevat ja työllistymistä edistävissä palveluissa olevat vieraskieliset ja maahanmuuttajat iästä ja työttömyyhteensä liittyvästä etuudesta riippumatta. Lisäksi lakiluonnos määrittelee kaksi muuta kohderyhmää kantasuomalaisille.

Kunnan työllistämispalveluissa tarjotaan palveluita pidempään työttöminä oleville sekä haasteellisessa työmarkkina-asetuksessa oleville työnhakijoille. Työllisyyspalvelujen kautta työttömän työnhakijana olevat kohderyhmän asiakkaat voivat ohjautua mm. kotoutumispalveluihin, erilaisiin työelämätaivoitteisiin polutuksiin ja saada palvelua yksilöllisten suunnitelmien tekemisessä. Työllisyyden kuntakokeilussa painopisteinä ovat vahva alku, henkilökohtainen valmennus ja omatyöntekijäisyys sekä nopeat, oikea-aikaiset palveluihin siirtymiset.

Asuminen

Maahanmuuttajat saavat asumispalveluja samojen periaatteiden mukaan kuin muutkin asunnon tarvitsijat. Janakkalan Kodit Oy:n tehtävänä on yhteistyössä Janakkalan kunnan pakolaisten kotouttamispalvelujen kanssa järjestää pakolaisena tuleville ensimmäinen asunto kunnassa. Yhteistyötä asuntoasioissa tehdään myös paikkakunnan muiden vuokra-asuntoja välittävien tahojen kanssa.

Tavoitteena on maahanmuuttajien asumisen järjestäminen mahdollisimman monipuolisesti siten, että asuminen tukee kotoutumista ja osallistumista suomalaiseen arkeen.

Taloyhtiön järjestyssääntöjä jaetaan asukkaille useammalla kielellä.

Viestintä

Kuntalaisviestinnässä pyritään selkeään suomenkieleen.

Kunnalla on suppeat englanninkieliset nettisivut. Janakkalan kunta julkaisee joka toinen vuosi Janakkalan palveluhakemiston, josta löytyvä kunnan palvelut ja yhteystiedot sekä kattavasti yrityksiä ja yhdistysten yhteystietoja.

Palveluiden siirtyminen tietokoneille ja mobiililaitteille vaatii erityistä osaamista. Kunnan toimielinten tulee huomioida, että asiakkailta on digitekniikan sovellusten vaatima luku- ja kirjoitustaito. Toimielinten on tarjottava riittävä henkilökohtainen ohjaus digitaalisten sovellusten käytössä yhdenvertaisten mahdollisuuksien turvaamiseksi tiedon välityksessä ja palvelujen käytössä.

Henkilöstön koulutus – osaamisen kehittäminen

Henkilökunta on saanut ohjausta tulkkipalvelujen käyttöön, mutta koulutusta tulkin kanssa työskentelystä vielä tarvitaan. Hyötyä voisi myös olla koulutuksesta maahanmuuttaja-asiakkaan kohtaamisessa. Haasteena on muun muassa eri kulttuuritaustojen sekä uskontoon liittyvien kysymysten huomioiminen palvelutilanteissa. Koko henkilökunnalla tulee olla valmiudet kohdata maahanmuuttaja palvelujen käyttäjänä.

4 Etnisten suhteiden edistäminen

Etnisiä suhteita arvioitaessa keskeisimpiä asioita ovat kuntalaisten yhdenvertaisuuden toteutuminen, maahanmuuttajien osallistuminen, vuorovaikutuksen onnistuminen niin palveluissa kuin ihmisten arjen tasolla, asenteet, syrjinnän ja rasmin sekä rikollisuuden ehkäiseminen. Näiden ilmiöiden kehittyminen myönteiseen suuntaan edellyttää viranomaisten toimenpiteitä yhdenvertaisuuden toteuttamiseksi palveluissa ja aktiivista asennetyötä ja tiedottamista. Hyviä etnisiä suhteita kehittämällä edistetään koko yhteiskunnan turvallisuutta.

Yhdenvertaisuussuunnitelma

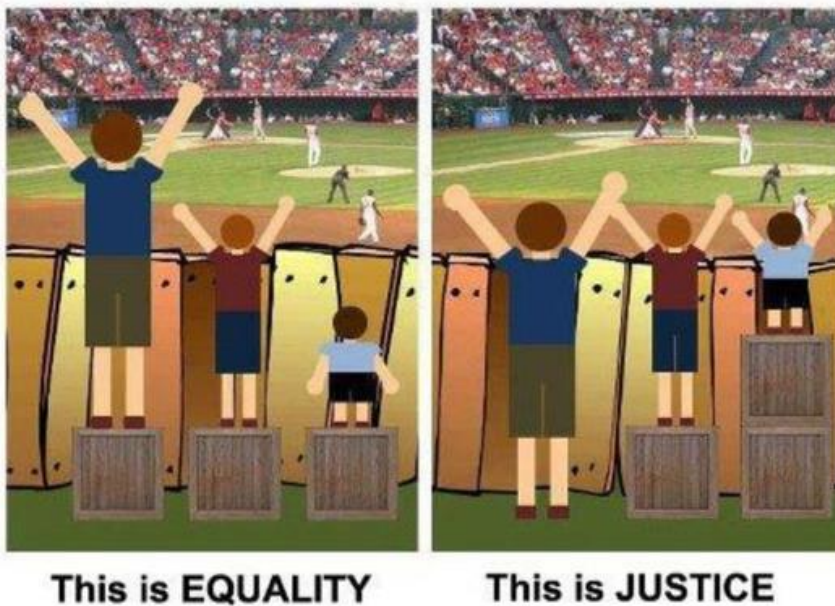
Yhdenvertaisuuslain (2014) tarkoituksena on edistää ja turvata yhdenvertaisuuden toteutumista sekä tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeussuojaa. Lain mukaan viranomaisilla on velvollisuus kaikessa toiminnassaan edistää yhdenvertaisuutta tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti

sekä tarvittaessa muuttaa niitä olosuhteita, jotka estävät yhdenvertaisuuden toteutumista. Laki edellyttää, että kaikki viranomaiset laativat yhdenvertaisuussuunnitelman. Janakkalan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa huomioidaan myös maahanmuuttajat.

5 Ohjelman toteutuksen seuranta

Kotoutumislain mukaan kotoutumishjelma tulee päivittää vähintään kerran neljässä vuodessa. Toimenpiteiden toteutumista seurataan säännöllisesti Koto-yhteistyöryhmässä. Yhteistyöryhmään kuuluvat vakituisesti työllisyys- ja kotoutumispalveluiden päällikkö, varhaiskasvatuksen palvelusuunnittelija, opetustoimen kehittämispäällikkö, nuorisopalvelupäällikkö, Janakkalan Kodit Oy:n toimitusjohtaja, kunnan kotoutumispalveluiden työntekijät, Oma Hämeestä kotoutumispalvelun sosiaaliohjaaja ja terveydenhuollon avohoidon työntekijä sekä maahanmuuttajien edustaja. Tarvittaessa mukaan kutsutaan viestintä-, kirjasto-, kulttuuri- ja liikuntapalvelut, seurakunta, vok, Settlementti, MII ja muita 3. sektorin edustajia.

Equality is not always Justice

6 Yhteenveto toimenpide-ehdotuksista/vastuutahot

Perusturvapalvelut

Toimenpide	Vastuutaho
Pakolaisten vastaanotto vaatii edelleen panostamista henkilöresursseihin, työprosessien kehittämiseen ja henkilöstökoulutukseen.	Työllisyys- ja kotoutumispalvelut
Pakolaisten vanhemmuuden tukemista vahvistetaan. Yhteistyötä perhekeskuksen kanssa tiivistetään ja kehitetään. Perhekeskuksen ryhmätoiminnassa otetaan huomioon pakolaisperheiden erityistarpeet.	Työllisyys- ja kotoutumispalvelut, Perhekeskus
Lisätään pakolaisten osallisuutta oman hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Ohjataan kunnan liikunta- ja ulkoilumahdollisuuksiin.	Osallistu liikkuen - iästä viis -hanke, Janakkalan liikuntapalvelut, Työllisyys- ja kotoutumispalvelut
Tehdään alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma ja oppilaille opinto-ohjelma siihen oikeutetuille asiakkaalle: kartoitukset ja kotoutumissuunnitelmat tehdään tarvittaessa monialaisesti.	Työllisyys- ja kotoutumispalvelut, sivistystoimi, Hyvinvointialue
Vahvistetaan monialaista yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa erityisesti vaikeavammaisten asiakkaiden kuntoutussuunnitelmien tekemisessä.	Työllisyys- ja kotoutumispalvelut, Hyvinvointialue
Tarjotaan pakolaisille suunnitelmallista ja tavoitteellista terveysneuvontaa itsenäisen toimintakyvyn tukemiseksi.	Hyvinvointialue

Lasten ja nuorten kotoutumisen edistäminen

Toimenpide	Vastuutaho
------------	------------

Perhekeskus ja nuorten ohjaus- ja palveluverkosto huomioi suunnitelmissa ja toiminnassaan maahanmuuttajaperheet, lapset ja nuoret.	Hyvinvointialue, sivistyspalvelut, Työllisyys- ja kotoutumispalvelut
Varhaiskasvatuksessa tehdään yhteistyötä maahanmuuttajaperheiden kanssa. Huoltajia ohjataan lasten kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen liittyvissä asioissa.	Sivistystoimi/varhaiskasvatus
Pakolaisten varhaiskasvatuksen suunnitteluun varaudutaan ennakoon.	Sivistystoimi/varhaiskasvatus, Työllisyys- ja kotoutumispalvelut
Lapselle laaditaan Suomi toisena kielenä (S2) – suunnitelma lapsen varhaiskasvatussuunnitelman yhteydessä.	Sivistystoimi/varhaiskasvatus
Varhaiskasvatuksen henkilöstön monikulttuurista osaamista vahvistetaan.	Varhaiskasvatus
Valmistavassa perusopetuksessa ja perusopetuksessa sähköisen oppimisympäristön monipuolinen hyödyntäminen.	Sivistystoimi
Ohjataan aikuisten perusopetukseen tai valmistavaan toisen asteen opetukseen.	Sivistystoimi, Työllisyys- ja kotoutumispalvelut
Järjestetään maahanmuuttaja nuorille suunnattuja työpajoja ja teemailtoja.	Nuorisopalvelut

Koulutus

Toimenpide	Vastuutaho
Tehostetaan maahanmuuttajan "nivelvaiheen ohjausta", kun maahanmuuttaja suunnittelee perusopetuksesta siirtymistä ammatilliseen koulutukseen -> koulutusneuvonta.	Perusopetuksen ja kotoutumiskoulutuksen opettajat ja oppilaitokset, TE-palvelut, Sivistystoimi

(32)

Tutkintouudistukseen liittyvä opetuksen rakenteiden kehittäminen, joka maahanmuuttajien kohdalla tarkoittaa muun muassa aiemmin opitun tunnistamisen kehittämistä ja yksilöllisten tukitoimien suunnittelua.	Koulutuskuntayhtymä Tavastia
VALMA-koulutuksen (Ammatilliseen koulutukseen valmistava) kehittäminen uuden rakenteen mukaiseksi	Koulutuskuntayhtymä Tavastia
LUVA-koulutuksen (Lukio koulutukseen valmistava) opiskelijoiden ohjaaminen uuteen koulutusmuotoon.	Koulutuskuntayhtymä Tavastia
Osaamisohjelmiin liittyvien koulutusten suunnittelu ja toteuttaminen. Maahanmuuttajien ohjaaminen koulutukseen yhteistyössä Janakkalan toimijoiden kanssa	Koulutuskuntayhtymä Tavastia

Yhteistyön vahvistaminen paikallisten toimijoiden kanssa

Toimenpide	Vastuutaho
Yhteistyötä ELY-keskuksen, TE-toimiston, koulutusten järjestäjien ja kansalaisjärjestöjen kanssa vahvistetaan.	Työllisyys- ja kotoutumispalvelut, työvoiman palvelukeskus, ELY-keskus, TE-toimisto,
Keskitytään erityisesti nuorten ohjaamisessa koulutukseen ja koulutuspolkujen rakentamiseen.	Koulutuskuntayhtymä Tavastia, HAMK, Kiipulan koulutus- ja kuntoutuskeskus.

Kolmas sektori

Toimenpide	Vastuutaho
Vapaaehtoisten koulutukset Hämeenlinnassa	Hämeen Setlementti
Tiedotetaan maahanmuuttajia matalan kynnyksen Kohtaamispaikasta Kumppanuustalolla. Myös Perhekeskus on kohtaamispaikka.	Hämeen Setlementti
Tuetaan erityisesti maahanmuuttajien työllistymistä Työpolku hankkeen kautta.	Hämeen Setlementti
Hyödynnetään maahanmuuttotustaisten vertaistoimintaa	Hämeen Setlementti
Laajennetaan vapaaehtoisten tukihenkilötoimintaa koskemaan niin perheitä kuin yksinäisiä.	Hämeen Setlementti
Pilotoidaan Hämeenlinnan seudulle lapsille ja nuorille suunnattu OmaKamu toiminta	Hämeen Setlementti
Lisätään tiedotusta kunnan työntekijöille eri yhdistysten matalan kynnyksen osaamisesta ja tekemisestä.	Hämeen Setlementti
Tarjotaan sosiaali- ja terveystieteiden työntekijöille monikulttuurikoulutusta	Hämeen Setlementti
Jatketaan maahanmuuttajille suunnattujen arjentaito- ja ruokakurssien säännöllistä pitämistä	Martat

Henkilöstön koulutus

Toimenpide	Vastuutaho
Suunnitellaan ja järjestetään maahanmuuttoasioihin liittyvää koulutusta.	Esimiehet, henkilöstöjohtaja, henkilöstösihteeri, Työllisyys- ja kotoutumispalvelut

Tulkinkäyttö koulutusta henkilökunnalle	Työllisyys- ja kotoutumispalvelut
---	-----------------------------------

Vapaa-aika ja kulttuuri

Toimenpide	Vastuutaho
Lisätään pakolaisten osallisuutta oman hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Ohjataan kunnan liikunta- ja ulkoilumahdollisuuksiin.	"Osallistu liikkuen - iästä viis" –hanke, Janakkalan liikuntapalvelut, Työllisyys- ja kotoutumispalvelut
Suunnitellaan nuorille monikulttuurista ryhmätoimintaa.	Liikunta- ja nuorisopalvelut
Hankitaan maahanmuuttajille omakielistä kirjallisuutta ja kuvasanakirjoja.	kirjasto
Järjestetään maahanmuuttajille tutustumis- ja esittelytilaisuuksia kirjaston palveluista.	kirjasto
Kotoutumiskoulutuksen ja maahanmuuttajanuorten ryhmät voivat halutessaan varata maksuttoman tutustumisen Laurinmäen museoalueeseen.	kulttuurituottaja
Varhaiskasvatuksen ja peruskoulun kulttuurikasvatus- ja kulttuuriopetus suunnitelmissa huomioidaan yhdenvertaisuus myös etnisestä ja kansallisen alkuperän näkökulmasta.	Sivistystoimi/varhaiskasvatus ja perusopetus
Vapaan sivistystyön (Vanajaveden Opisto) kulttuurin ja taiteen kurssitarjontaa ohjataan tarpeen mukaan vastaamaan entistä paremmin vähemmistöjen tarpeisiin.	VOP, Työllisyys- ja kotoutumispalvelut

Asuminen

Toimenpide	Vastuutaho
Maahanmuuttajia informoidaan enemmän käytännön asumisesta. Taloyhtiön järjestyssääntöjä käännetään useammalle kielelle.	Janakkalan Kodit Oy
Maahanmuuttajien aktivoiminen osallistumaan taloyhtiön asukaskokouksiin.	Janakkalan Kodit Oy

Yhdenvertaisuutta lisäävät toimenpiteet

Toimenpide	Vastuutaho
Seuraavaan yhdenvertaisuussuunnitelmaan kirjataan myös toimenpiteet rasismien ja syrjinnän torjumiseksi ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi.	Henkilöstöjohtaja

Viestintä

Toimenpide	Vastuutaho
------------	------------

Tarjotaan riittävää henkilökohtaista ohjausta digitaalisten sovellusten käyttöön yhdenvertaisten mahdollisuuksien turvaamiseksi tiedon välityksessä ja palvelujen käytössä.	Kaikki toimialat
Asiakkailla tarkoitettujen ohjeiden kirjoittaminen selkokielelle.	Ko. palvelusta vastaava toimielin

Työllisyyden parantaminen

Toimenpide	Vastuutaho
Kehitetään yrittäjille mahdollisuuksia tutustua eri kulttuureihin ja maahanmuuttajien ammatti- ja kielitaitoon. Markkinoidaan maahanmuuttajien ammatillista osaamista.	Koulutuskuntayhtymä Tavastia, Työllisyys- ja kotoutumispalvelut
Kerrotaan yrittäjille erilaisista maahanmuuttajien palkkaamiseen liittyvistä mahdollisuuksista.	TE-palvelut, Työllisyys- ja kotoutumispalvelut, Hämeen Setlementti
Mahdollistetaan maahanmuuttajien tutustuttaminen paikallisiin yrityksiin.	TE-palvelut, Koulutuskuntayhtymä Tavastia, Hämeen Setlementti, Työllisyys- ja kotoutumispalvelut